

EGYETEMES TÖRTÉNELEM

A görög polisz és története

1. Spárta államberendezkedése és társadalma

- Németh György – Hegyi W. György: *Görög – római történelem*. Budapest, Osiris, 2011. 128-141.
- Németh György: *A polisok világa*. Budapest, Korona Kiadó, 1999. 225-237, 291-293.
Xenophón: *A lakedaimóniak állama*. In: *Államéletrajzok*. Szerk. Németh György. Budapest, Osiris, (több kiadásban).

2. A nagy görög gyarmatosítás okai és lefolyása

- Németh György – Hegyi W. György: *Görög – római történelem*. Budapest, Osiris, 2011. 70-89.
- Németh György: *A polisok világa*. Budapest, Korona Kiadó, 1999. 169-192.
- Hérodotosz: *Görög-perzsa háborúk*. Ford. Muraközy Gyula. Budapest, Osiris, 1998.(több kiadásban) IV. könyv 150-165. fejezet

3. Az athéni demokrácia kialakulása Drakóntól Ephialtésig

- Németh György – Hegyi W. György: *Görög – római történelem*. Budapest, Osiris, 2011. 94-128.
- Németh György: *A polisok világa. Bevezetés az archaikus és koraklasszikus kori görög társadalomtörténetbe*. Budapest, Korona Kiadó 1999. 237-273.
- Hornblower, S.: A demokratikus intézmények létrehozása és fejlődése az ókori Görögországban. In: *A demokrácia. Beféjezetlen utazás Kr. e. 508-Kr. u. 1993*. Szerk. Dunn, J. Budapest, 1995, 13-36

4. A görög-perzsa háborúk.

- Hegyi Dolores - Kertész István - Németh György - Sarkady János: *Görög történelem a kezdetektől Kr. e. 30-ig*. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. 153-162.
- Németh György - Ritoók Zsigmond - Sarkady János - Szilágyi János György: *Görög művelődéstörténet*. Osiris Kiadó, Budapest, 2006. 265-277.
- Németh György: *Marathón*. In: *Németh György: Karthágó és a só*. Korona Kiadó, Budapest, 2002. 81-87.

5. Nagy Sándor és a hellénisztikus birodalmak.

- Németh György – Hegyi W. György: *Görög – római történelem*. Budapest, Osiris, 2011. 274-322
- Bosworth, A. B.: *Nagy Sándor. A hódító és birodalma*. Budapest, Osiris, 2002. 45-265.

Róma története a város alapításától Kr.u. 476-ig

1. A római köztársaság intézményrendszere

- Havas László – Hegyi W. György – Szabó Edit: *Római történelem*. Budapest, Osiris, 2007. 99-107, 173-183.
- Németh György – Hegyi W. György: *Görög – római történelem*. Budapest, Osiris, 2011. 349-362.
- Borhy László (szerk.): *Római történelem. Szöveggyűjtemény*. Budapest, Osiris, 1998. 367-381. (5.1.7 – 5.1.12 szövegek)

2. A római állam intézményrendszere a császárság időszakában

- Havas László – Hegyi W. György – Szabó Edit: *Római történelem*. Budapest, Osiris, 2007. 373-389, 723-737.
- Borhy László (szerk.): *Római történelem. Szöveggyűjtemény*. Budapest, Osiris, 1998. 419-434. (5.2.6 – 5.2.21 szövegek)

3. A római gazdaság

- Havas László – Hegyi W. György – Szabó Edit: *Római történelem*. Szerk. Németh György. Budapest, Osiris, 2007. 254-290, 754-769.
- Grüll Tibor: *Az utolsó birodalom*. Budapest, Typotex 2007. 187-210.
- Maróti Egon: Cato és a „De agricultura”. Bevezető tanulmány In: M. Porcius Cato: *A földművelésről* c. művének kétnyelvű, latin-magyar kiadásához (Görög és latin írók 11). Budapest, Akadémiai Kiadó 1966, 5-69.

4. A római társadalom

- Havas László – Hegyi W. György – Szabó Edit: *Római történelem*. Budapest, Osiris, 2007. 770-783.
- Alföldy Géza: *Római társadalomtörténet*. Budapest, Osiris Kiadó, 2000. 1-95.

5. Római hadtörténet

- Havas László – Hegyi W. György – Szabó Edit: *Római történelem*. Budapest, Osiris, 2007. 738-753.
- Grüll Tibor: *Az utolsó birodalom*. Budapest, Typotex 2007. 86-109.
- Goldsworthy, Adrian: *A római hadsereg története*. Pécs, Alexandra, 2004. 20-101, 200-214.

I/5. Európa a rendiség korában

1. A középkor technikai és gazdasági átalakulása a 11. századtól

- Angi János et al.: *Európa az érett és a kései középkorban (11-15. század)*. Debrecen, Multiplex Media – Debrecen University Press, 2001. 3–56.
- Cameron, Rondo: *A világgazdaság rövid története*. Budapest, Maecenas Kiadó, 1994. 68-105. Katus L., A középkor története i. m. 211–234.
- Klaniczay G., Európa ezer éve, 1. kötet, i. m. 324-335.

2. A rendiség kialakulása, a rendi átrétegződés. Társadalmi változások a rendiség korában: nemesség, polgárság, parasztság.

- Európa az érett és a kései középkorban i. m. 76–128.
- Gerics József: *A korai rendiség Európában és Magyarországon*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1987. 28-47.
- Katus L.: *A középkor története*. Budapest, A2000. 243–248.

3. A rendi állam típusai és intézményei Európában

- Európa az érett és a kései középkorban i. m. 128–134., 157–218. Katus L., A középkor története i. m. 343-348.
- Klaniczay G., Európa ezer éve, 2. kötet, i. m. 199-207.

4. A késő középkor, a 14–15. sz. problémái

- Európa az érett és a kései középkorban i. m. 57–85., 235–143.

- Holmes, George: *Hierarchia és lázadás (1320-1450)*. Szeged, Szukits Kiadó, 2003. 96–120.
Katus L.: *A középkor története*. Budapest, 2000. 344–378.
- Pirenne, Henri: *A középkori gazdaság és társadalom története*. Budapest, Gondolat Kiadó, 1983. 279-317.

5. Kultúra és tudományos élet a 11-15. században

- Európa az érett és a kései középkorban. Debrecen, 2001. 355–400. Katus L.: *A középkor története*. Budapest, 2000. 334–342.
- Klaniczay G., Európa ezer éve, 2. kötet, i. m. 9-35.
- Le Goff, Jacques: *Az értelmiség a középkorban*. Budapest, Osiris Kiadó, 2000². 91-148.

A nagy földrajzi felfedezések és a reneszánsz kora

1. A nagy földrajzi felfedezések előzményei és folyamatai.

- Anderle Ádám: *Latin-Amerika története*. Bp., 1996. 9–67.
- Angi János et al.: *Európa az újkorban (16–18. század)*. Debrecen, Multiplex Média – Debrecen University Press, 2006. 103–122.
- Klaniczay G., Európa ezer éve, 2. kötet, i. m. 323-335.
- Mollat de Jourdin, Michel: *Európa és a tenger*. Budapest, Atlantisz Kiadó, 1996. 93-128.
Poór János (szerk.): *A kora újkor története*. Budapest, Osiris Kiadó, 2009. 377-442.

2. Nyugat- és Dél-Európa gazdasága a 16–18. században

- Braudel, Fernand: *Anyagi kultúra, gazdaság, kapitalizmus, XV-XVIII. század. A mindennapi élet struktúrái: a lehetséges és a lehetetlen*. Budapest, Gondolat Kiadó, 1985. 101-184., 339- 436.
- Cameron, R.: Világgazdaság i. m. 125-164.
- Chaunu, Pierre: *A klasszikus Európa*. Budapest, Osiris Kiadó, 2001. 200–237.
Európa az újkorban, 22–83.
- Wallerstein, Immanuel [Maurice]: *A modern világgazdasági rendszer kialakulása*. Budapest, Gondolat Kiadó, 1983. 124-249.

3. Társadalmi viszonyok a 16–18. századi Európában

- Európa az újkorban, 84–122.
- Pierre Chaunu: *A klasszikus Európa*. Bp., Osiris, 2001, 127-166., 238-257,
Hankiss Elemér-Makkai László: *Anglia az újkor küszöbén*. Bp., 1965. 59-78.

4. Közép-és Kelet-Európa gazdasági-társadalmi változásai a 16–18. században

- Európa az újkorban, 74-77., 81-83.
- Niederhauser E.: *Kelet-Európa története* i. m. 71–111. Wallerstein, I.: *A modern világgazdaság* i. m. 576-672.
- Orosz István: *Jobbágyköltözés és köznemesség kelet-Európában*. In: *Egyetemes Történeti tanulmányok*, XII. , 1977, KLTE Debrecen

5. Reneszánsz és reformáció Európában

- Delumeau, Jean: *Reneszánsz*. Budapest, Osiris Kiadó, 1997. 67-125. Európa az újkorban, 345–368.
- Poór János (szerk.): *A kora újkor története*. Budapest, Osiris Kiadó, 2009. 283-311., 332-348.

II/2. Európa az abszolutizmusok korában

1. *Az abszolutizmus fogalma, értelmezése*

- Perry Anderson: *Az abszolutista állam*. Bp., 1989. 17–25.
Cameron, R.: *Világgazdaság* i. m. 165-201.
Chaunu, Pierre: *Felvilágosodás*. Budapest, Osiris Kiadó, 1998. 126-165.
Európa az újkorban, 284–292.
Wallerstein, I.: *A modern világgazdaság* i. m. 250-311.

2. *Az abszolút monarchia típusai, konkrét berendezkedése néhány országban*

- Anderson, Perry: *Az abszolutista állam*. Budapest, Gondolat Kiadó, 1989. 17-45., 253-283. Európa az újkorban, 145–188., 206–214.
Font-Krausz-Niederhauser-Szvák: *Oroszország története*. Bp., 1997. 234–245.

3. *Társadalmi konfliktusok a kora újkori Európában (Németalföldi szabadságharc, angol "forradalom")*

- Christopher Hill: *Az angol forradalom évszázada*. Bp., 1968. 101–121.
Barta János: „*Napkirályok*” tündöklése. *Európa a 16–18. században*. Debrecen, Csokonai Kiadó, 1996. 113–137.
Poór J., *A kora újkor története* i. m. 46-69., 140-163.
Wittmann T.: *Németalföld aranykora* i. m. 127–137.

4. *A felvilágosult abszolutizmus Közép-és Kelet-Európában*

- Európa az újkorban, 138–144., 255–283.
Barta János: *Kellett-e a felvilágosodás ismerete a felvilágosult abszolutizmushoz?* In: Glatz Ferenc (szerk.): *Szomszédaink között Kelet-Európában. Emlékkönyv Niederhauser Emil 70. születésnapjára*. Budapest, MTA Történettudományi Intézet, 1993. 123–128.
Barta J.: „*Napkirályok*” i. m. 177-195.

5. *Szellemi megújulás és kultúra a kora újkorban. A felvilágosodás Európában*

- Imhof, U.: *A felvilágosodás Európája*. Budapest, 1995. 11-17. Barta J.: „*Napkirályok*” i. m. 147-201.
Chaunu, P.: *Felvilágosodás* i. m. 31-68., 167-212.
Európa az újkorban, 397–406.
Mortier, Roland: *Az európai felvilágosodás fényei és árnyai*. Budapest, Gondolat Kiadó, 1983. 11-25., 67-135.

Európa története a nemzetállamok születése és a polgári forradalmak korában (1789-1914)

1. *A francia forradalom és nemzetközi hatásai.*

- Madaras Éva - Papp Imre (szerk.): *Mítosz és valóság. Tanulmányok a francia forradalomról*. Történelmi Figyelő 2. Debrecen, KLTE, 1991. 35–46., 121–133., 153–175.
- Vadász Sándor (szerk.): *19. századi egyetemes történelem*. Budapest, 2001. 9–26, 59-79, 83–114.

2. A Szent-Szövetség és a forradalmi mozgalmak az 1820-30-as években

- Ormos Mária - Majoros István: *Európa a nemzetközi küzdőtéren*. Budapest, 1998. 117–143.
- Hobsbawm, E.J.: *A forradalmak kora*. Budapest, 1988. 109–132.

3. Az 1848-as forradalmak

- Ormos Mária - Majoros István: *Európa a nemzetközi küzdőtéren*. Budapest, 1998. 90–106.
- Kosáry Domokos. *A történelem veszedelmei. Írások Európáról és Magyarországról*. Budapest, 1987. 256–278.

4. A nemzeti egységmozgalmak Európában

- Kiss Aladár: *Olaszország története. 1748–1968*. Bp., 1975. 39–89.
- Fulbrook, M.: *Németország története*. Bp., 1993. 107–131.
- Ormos Mária - Majoros István: *Európa a nemzetközi küzdőtéren*. Budapest, 1998. 118–145.

Egyetemes történelem 1918-1945

1. Az első világháborút lezáró békerendszer

- Ormos Mária – Majoros István: *Európa a nemzetközi küzdőtéren*. Felemelkedés és hanyatlás, 1814–1945. Bp., 2003. 215–269.
- 20. századi egyetemes történet. 1. k. *Európa*. Szerk. Németh István. Osiris, Bp. 2005. 17–33., 43–46.
- Margaret Macmillan: *Béketeremtők*. Az 1919-es párizsi békekonferencia. Bp. 2005. 29-85., 549-584.

2. A világgazdasági válság és hatása a nagyhatalmi erőviszonyokra

- Berend T. Iván: *Válságos évtizedek*. Bp., 1987. 297–411.
- Ormos Mária – Majoros István: *Európa a nemzetközi küzdőtéren*. Felemelkedés és hanyatlás, 1814–1945. Bp., 323–398.

3. Fasizmus és náciizmus

- Póczik Szilveszter: *Fasizmusértelmezések*. Bp., 1996. 5–40.
- Ormos Mária: *Náciizmus-fasizmus*. Bp., 1987. 39–204.

4. A sztálini Szovjetunió

- Béládi László-Krausz Tamás: *Sztálin*. Bp., 1988. 89–192.
- Isaac Deutscher: *Sztálin*. Bp., 1990. 289-375.

5. A második világháború története, 1939-1945.

- Ormos Mária – Majoros István: *Európa a nemzetközi küzdőtéren*. Felemelkedés és hanyatlás, 1814–1945. Bp., 1998. 441-500.
- Ránki György: *A második világháború története*. Bp. 1973. 245-253., 374-390., 477-503., 540-562.
- Keegan, J.: *A második világháború*. Budapest, Európa, 2003.

A hidegháború kora

1. *A hidegháború: fogalma, szakaszai*

- Hobsbawm, E.J.: *A szélsőségek kora. A rövid 20. század története.* Budapest, 1998. 217–246.
Fischer Ferenc: *A megosztott világ. A Kelet–Nyugat, Észak–Dél nemzetközi kapcsolatok fő vonásai, 1941–1991.* Budapest, 1993. 5–54.
- John Lewis Gaddis: *Most már tudjuk. A hidegháború történetének újraértelmezése.* Bp., 2001. 7–59.

2. *A Szovjetunió 1945 után*

- Németh I. (szerk.): *20. századi egyetemes történet.* 1. k. Európa. Budapest, Osiris, 2005. 369–401.
- Diószegi I. – Harsányi I. – Németh I. (szerk.): *20. századi egyetemes történet 1945–1995.* II. k. Budapest, 1997. 503–537.

3. *Az európai integráció*

- Európai integrációs alapismeretek. Szerk. Blahó András. Bp., 2004. 66–92., 343–360., 405–439.
- Németh I. (szerk.): *20. századi egyetemes történet.* 1. k. Európa. Budapest, Osiris, 2005. 243–262.

4. *Közép-Kelet-Európa a szovjet érdekszférában*

- Hobsbawm, E.J.: *A szélsőségek kora. A rövid 20. század története.* Budapest, 1998. 355–382.
Németh I. (szerk.): *20. századi egyetemes történet.* 1. k. Európa. Budapest, Osiris, 2005. 402–44.

Anne Applebaum: *Vasfüggöny: Kelet-Európa megtörése, 1944-1956.* Bp., 2014. 15-32. 483-518.

